

Kontrola pristupa: autorizacija

- Kontrola pristupa
- Lamptonova matrica kontrole pristupa
- Modeli sigurnosti sa više nivoa
- Multilateralna bezbednost
- Tajni kanal
- Kontrola zaključivanja
- Captcha
- Mrežne barijere
- Sistemi za detekciju upada

- Kontrola pristupa se sastoji iz dva dela:
 - **Autentifikacija:** ko pristupa?
 - Određuje se kome je dopušten pristup.
 - Autentifikacija čoveka od strane mašine.
 - Autentifikacija mašine od strane mašine.
 - **Autorizacija:** da vam li je dozvoljeno da nešto uradite?
 - Ako vam je dozvoljen pristup, šta možete da uradite?
 - Obezbeđuje ograničenja na moguće akcije.
- Primedba:
 - Kontrola pristupa se često koristi kao sinonim za autorizaciju ...
 - ... ili autentifikaciju?

- Autorizacija je jedan vid kontrole pristupa.
 - **Subjekat:** korisnik resursa.
 - Ne mora da bude čovek.
 - **Objekat:** sistemski resurs.
- Autorizacija se sprovodi pomoću dva osnovna koncepta:
 - **Liste kontrole pristupa** (*Access Control Lists – ACL*).
 - Dodeljenih prava (*Capabilities – C lists*).
- ACL i C liste su izvedene iz **Lampsonove matrice** kontrole pristupa.

Lampsonova matrica kontrole pristupa

- **Subjekti – S:** (korisnici) indeksiraju redove.
- **Objekti – O:** (resursi) indeksiraju kolone.

x – izvršenje
w – upis
r – čitanje

	OS	Accounting program	Accounting data	Insurance data	Payroll data
Bob	rx	rx	r	---	---
Alisa	rx	rx	r	rw	rw
Sem	rwX	rwX	r	rw	rw
Accounting program	rx	rx	rw	rw	rw

Da li vam je dozvoljeno da to uradite?

- Matrica kontrole pristupa sadrži potrebne informacije.
- Kako?
- Ako imupravljati velikom matricom kontrole pristupaa 1000 korisnika i 1000 resursa,
 - tada AC matrica sadrži 1,000,000 elemenata.
 - Potrebna je provera u ovoj matrici pre pristupa bilo kom resursu u sistemu.
- Ovo je vrlo neefikasan način.

- Matrica kontrole pristupa se deli na kolone ili na redove.
 - Kada je podelimo **na kolone** (ACL):
 - svaka kolona predstavlja jedan objekat,
 - prava pristupa objektu su definisana u koloni.
 - Kada je podelimo **na redove** (C lista):
 - svaki red predstavlja jedan subjekat,
 - prava pristupa subjekta su definisana u redu.

Liste kontrole pristupa

- ACL: deljenje matrice kontrole pristupa po **kolonama**.
- Primer: ACL za *insurance data* je *plava*.

x – izvršenje
w – upis
r – čitanje

	OS	Accounting program	Accounting data	Insurance data	Payroll data
Bob	rx	rx	r	---	---
Alisa	rx	rx	r	rw	rw
Sem	rwX	rwX	r	rw	rw
Accounting program	rx	rx	rw	rw	rw

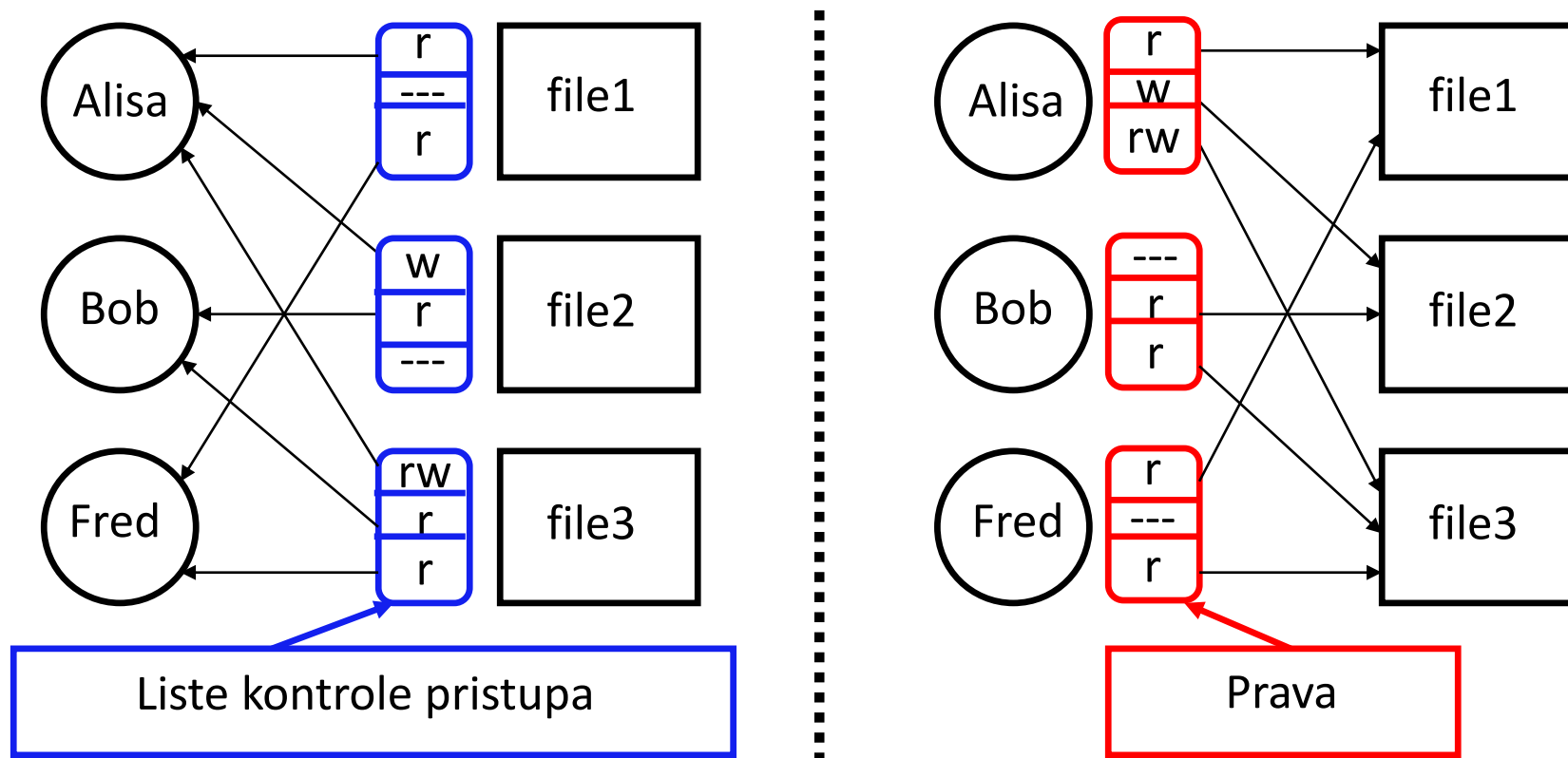
Prava (C – liste)

- C – liste: deljenje matrice kontrole pristupa po redovima.
- Primer: prava za **Alisu** su **crvena**.

x – izvršenje
w – upis
r – čitanje

	OS	Accounting program	Accounting data	Insurance data	Payroll data
Bob	rx	rx	r	---	---
Alisa	rx	rx	r	rw	rw
Sem	rwX	rwX	r	rw	rw
Accounting program	rx	rx	rw	rw	rw

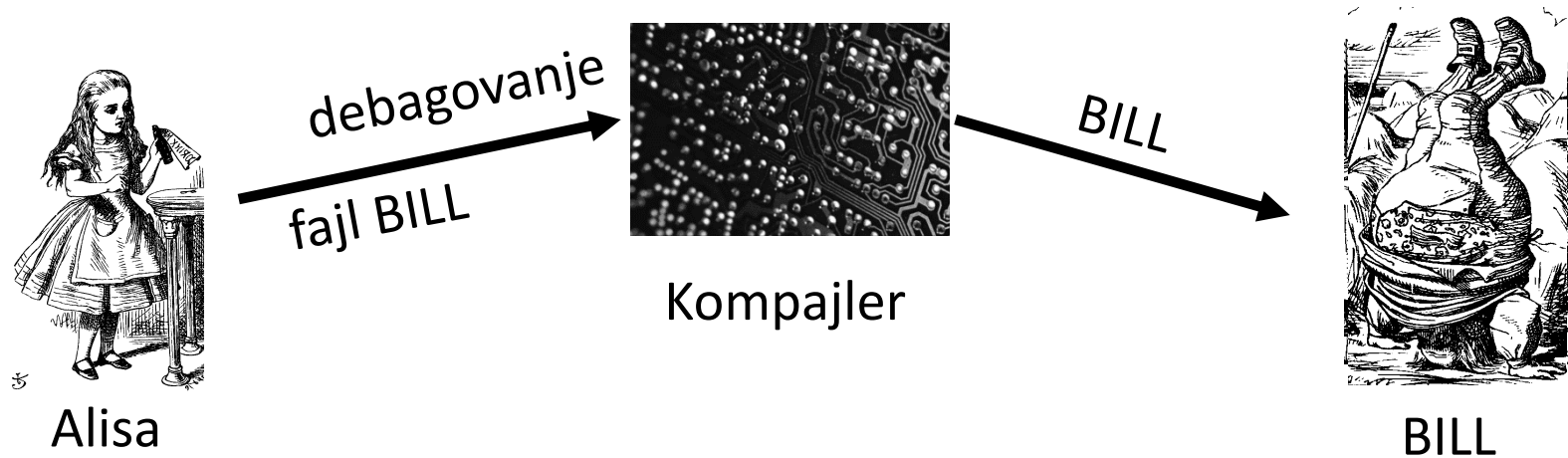
- Primetite da su strelice usmerene u suprotnim smerovima.
- ACL zahtevaju poseban metod za povezivanje korisnika i datoteka.
- C liste: povezivanje korisnika i fajlova je ugrađeno u sistem.

- Klasičan sigurnosni problem.
- **Dva resursa.**
 - Kompajler i fajl BILL (informacije o računima).
 - Kompajler može da upisuje u fajl BILL.
- **Jedan korisnik (Alisa).**
 - Alisa može da pokrene kompajler i dodeli ime fajlu za debugovanje.
 - Alisi nije dozvoljen upis u fajl BILL (da ne bi narušila sadržaj).
- Matrica kontrole pristupa:

		Kompajler	BILL
Alisa	Kompajler	x	---
		rx	rw

ACL i zbunjeni izaslanik

- Kompajler je izaslanik koji deluje u ime Alise.
- Kompajler je zbunjen.
- Alisi nije dozvoljeno da upisuje u fajl BILL.
- Kompajler je zbunjen jer umesto da radi na osnovu Alisinih prava i dalje radi u skladu sa svojim pravima.
- Izmeniće sadržaj fajla BILL.

- Kompajler koji radi za Alisu je zbunjen.
- Sa ACL, ovaj problem se teže rešava.
- Sa C listama, ovaj problem se lakše prevazilazi.
- Kada Alisa pozove kompajler on može da proveriti njenu C-listu.
- Kompajler može da “vidi” da Alisa nema prava da menja fajl BILL.

- **ACL.**
 - Dobro ako korisnici sami upravljaju svojim fajlovima.
 - Zaštita je orijentisana prema podacima.
 - Lako se menjaju prava u odnosu na resurse.
- **C – liste.**
 - Lako se menjaju prava u odnosu na korisnike.
 - Lako se dodaju/brišu korisnici.
 - Lakše se rešava problem zbunjenog izaslanika.
 - Teže su za implementaciju.
- C liste su popularnije u akademskim krugovima, dok se u praksi više koristi ACL.

Modeli sigurnosti sa više nivoa

- Stepeni tajnosti se primenjuju **na objekte**.
- Odobrenja se primenjuju **na subjekte**.
- US Department of Defense koristi 4 stepena tajnosti/odobrenja:
 - *TOP SECRET* – najviši stepen tajnosti,
 - *SECRET* – tajna,
 - *CONFIDENTIAL* – poverljivo,
 - *UNCLASSIFIED* – nije poverljivo.

- Da bi se dobilo odobrenje za *SECRET* zahteva se rutinska provera.
- Odobrenje za *TOP SECRET* zahteva ekstenzivnu proveru.
- Praktični problemi određivanja stepena tajnosti:
 - **Ppravi stepen poverljivosti** je teško odrediti (dve osobe će dati verovatno različito mišljenje o stepenu poverljivosti neke informacije).
 - **Granularnost** – na kom nivou primenjivati stepene tajnosti (poglavljja mogu biti nepoverljiva, a cela knjiga poverljiva).
 - **Agregacija** – dolaženje do viših stepena poverljivosti analizom nepoverljivih informacija.

- Neka je O objekat, a S subjekat.
 - Objekat O poseduje stepen poverljivosti.
 - Subjekt S poseduje odobrenje za odgovarajući stepen poverljivosti.
 - Nivo sigurnosti se označava sa $L(O)$ i $L(S)$.
- Za DoD stepene poverljivosti, imamo
 - *TOP SECRET > SECRET > CONFIDENTIAL > UNCLASSIFIED.*

Modeli sigurnosti sa više nivoa

- MLS (*Multi Level Security*) je neophodan kada subjekti/objekti različitog nivoa koriste iste resurse sistema.
- MLS ima formu **kontrole pristupa**.
- Vojska/država je oduvek imala veliki interes za MLS.
 - Država je uložila velika sredstva u istraživanju MLS.
 - Snaga i slabosti MLS su relativno dobro izučene (teorijski i praktično).
 - Postoje mnoge praktične primene MLS i van vojske (poslovni sistemi i poslovne tajne).

- Poverljive državne/vojne informacije.
- Poslovni primer: informacije ograničene na
 - top menadžere,
 - sve menadžere,
 - sve u kompaniji,
 - opštu javnost.
- Poverljivost medicinskih informacija, baza podataka, itd...

- MLS modeli obrazlažu **šta** mora biti urađeno.
- Modeli **ne** govore **kako** to implementirati.
- Modeli su deskriptivni.
 - Opisi na visokom nivou opštosti, bez konkretnih algoritama.
- Postoji obilje MLS modela.
- Diskutovaćemo najprostiji MLS model.
 - Ostali modeli su realističniji.
 - Ostali modeli su kompleksniji, teži za uvođenje, teže se verifikuju itd.

- BLP model sigurnosti je dizajniran u cilju deklarisanja osnovnih zahteva MLS.
- BLP se odnosi na tajnost.
 - Cilj je sprečavanje neautorizovanog čitanja.
- Podsetimo se da je O objekat, S subjekat.
 - Objekt O poseduje stepen tajnosti.
 - Subjekt S ima odobrenje za odgovarajući stepen tajnosti.
 - Nivoi sigurnosti su označeni sa $L(O)$ i $L(S)$.

- BLP se sastoji od sledećeg:
 - **Prost sigurnosni uslov:**
 - S može da čita O ako i samo ako je $L(O) \leq L(S)$
 - Cilj: sprečiti da npr. subjekat sa SECRET ovlašćenjima čita TOP SECRET podatke.
 - * - **svojstvo** (zvezda svojstvo): S može da menja (piše) O ako i samo ako je $L(S) \leq L(O)$.
 - Cilj: sprečiti da se npr. TOP SECRET podatak zapiše i dokument nivoa SECRET.
 - **Ne čitaj naviše, ne piši naniže.**

- McLean: BLP je “toliko trivijalan, da je teško zamisliti realni model bezbednosti za koji ovo ne važi”.
- McLeanov “sistem Z” dozvoljava administratoru promenu nivoa bezbednosti objekta, a zatim njegov “upis naniže”
- Da li je ovo fer?
- Narušava se duh BLP, ali nije eksplicitno zabranjen u stavovima BLP.
- Postavlja se fundamentalno pitanje o prirodi (i ograničenjima) modelovanja.

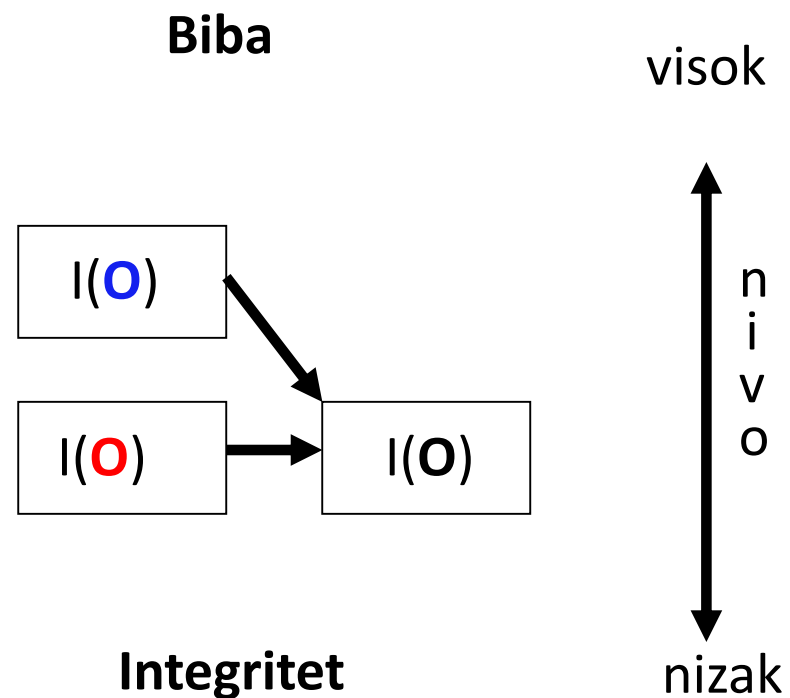
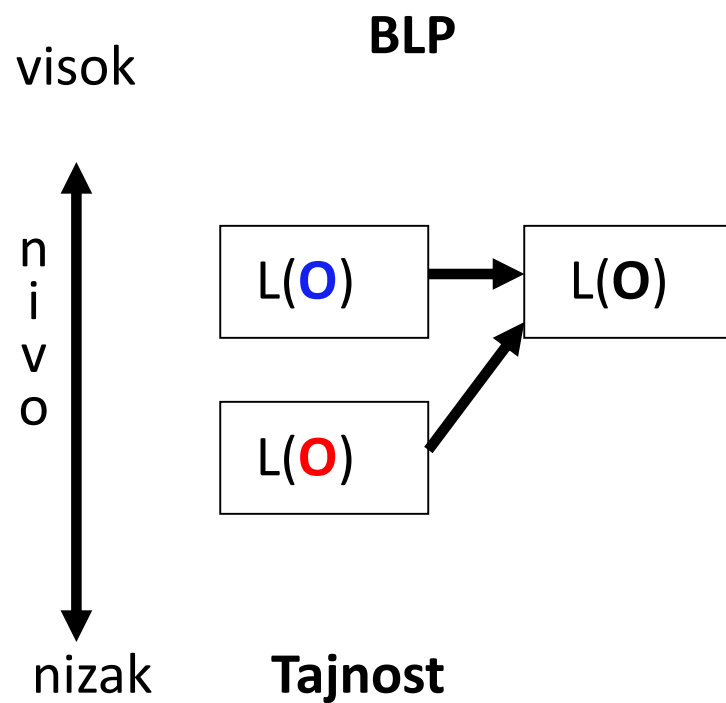
- BLP je usavršen dopunom **svojstva mirovanja**.
 - **Jako svojstvo mirovanja**: bezbednosne oznake se nikad ne menjaju.
 - **Slabo svojstvo mirovanja**: bezbednosne oznake se mogu menjati samo ako promena ne narušava “utvređenu politiku bezbednosti”.
- Jako svojstvo mirovanja je nepraktično u realnom svetu.
 - Često želimo da podržimo “najmanje privilegije”.
 - Daje korisnicima najmanje privilegije neophodne za obavljanje tekućeg posla.
 - Nakon toga se privilegije povećavaju, ako je to potrebno (i ako to politika bezbednosti dozvoljava).
 - Ovaj princip je poznat pod nazivom ***high water mark*** princip.

- BLP je jednostavan, ali verovatno isuviše jednostavan.
- BLP je jedan od malog broja bezbednosnih modela koji se mogu koristiti za dokazivanje bezbednosnih svojstava sistema.
- BLP je inspirisao ostale modele sigurnosti.
 - Većina drugih modela teže da budu što realniji.
 - Drugi modeli sigurnosti su znatno složeniji.
 - Drugi modeli su teški za analizu i/ili primenu u praksi.

- BLP je sigurnosni model za tajnost, dok je Biba model za integritet.
 - Biba sprečava neautorizovano upisivanje.
- Biba je (u izvesnom smislu) **dualan u odnosu na BLP**.
- Model integriteta.
 - Pretpostavimo da verujemo integritetu O^* ali ne i O^{**} .
 - Ako objekat O sadrži objekte O^* i O^{**} tada više ne možemo verovati integritetu objekta O .
- Nivo integriteta O je minimum integriteta od svih objekata koje O sadrži.
- ***Low water mark*** princip za integritet.

- Neka $I(O)$ označava integritet objekta O a $I(S)$ integritet subjekta S .
- Biba se može formulirati na sledeći način:
- **Pravilo pristupa upisivanja:** S može da menja (piše u) O ako i samo ako $I(O) \leq I(S)$
 - Ne verujemo u ono što je S napisao ništa više nego što verujemo S .
- Biba Model: S može da čita O ako i samo ako je $I(S) \leq I(O)$.
 - Integritet S nije ništa veći od najmanjeg integriteta onoga što je pročitao.

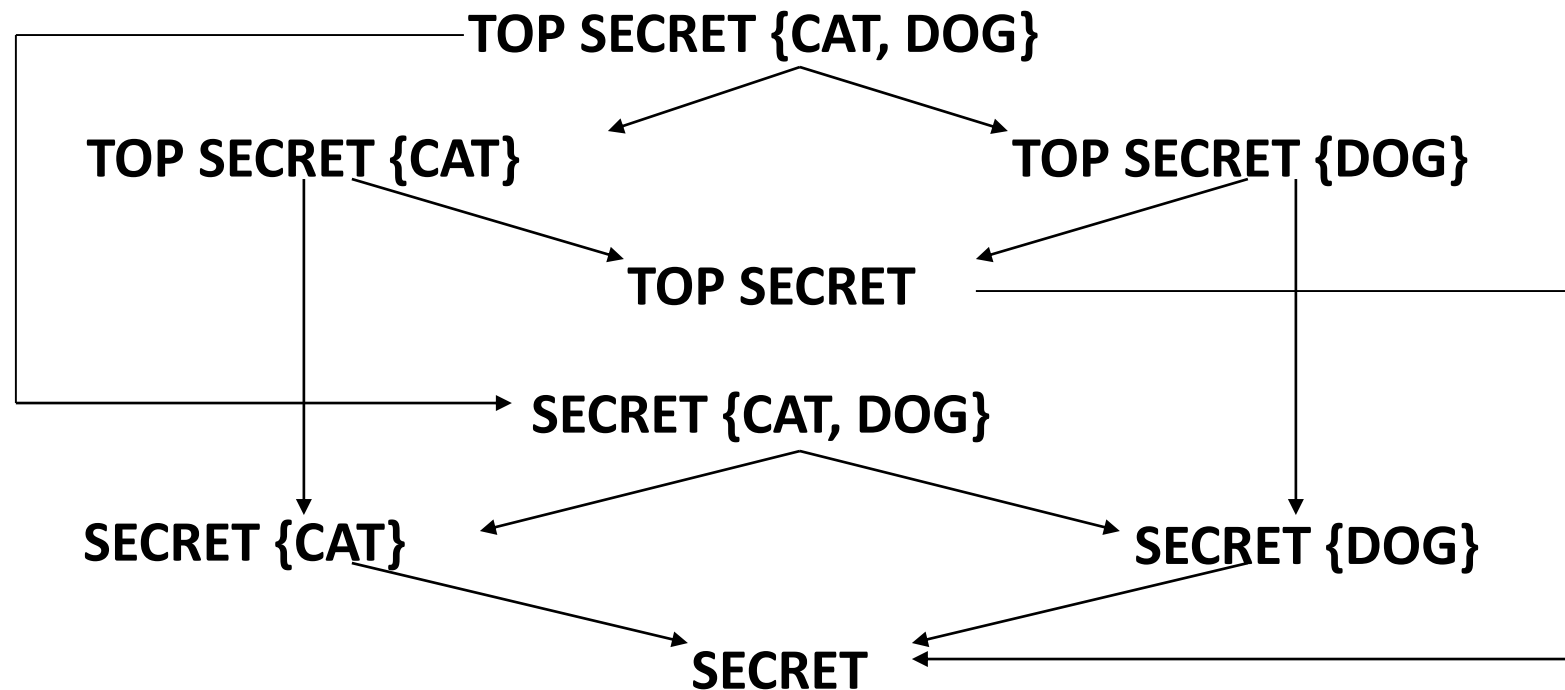
- Ovaj model je, takođe, veoma restriktivan.
- Sprečava S da čita objekte koji imaju niži stepen integriteta.
- Često je poželjno da se Biba Model zameni sa *Low Water Mark* pravilom:
 - Ako S čita O, tada je $I(S) = \min(I(S), I(O))$
- Integritet S se smanjuje kada pristupa objektima nižeg nivoa.

- **MLS** (*Multilevel Security*) nameće kontrolu pristupa na gore i na dole.
- Prosta hijerarhija bezbenosnih oznaka nije dovoljno fleksibilna.
- Multilateralna bezbednost nameće kontrolu pristupa nad kreiranjem posebnih odeljaka.
- Neka je TOP SECRET podeljen na TOP SECRET {CAT} i TOP SECRET {DOG}.
- Oba su TOP SECRET ali informacioni tokovi su ograničeni unutar TOP SECRET odeljka.

- Zašto odeljci?
- Zašto se ne kreira novi bezbednosni nivo?
- Zato što možda ne želimo da važi:
 - $\text{TOP SECRET \{CAT\}} \geq \text{TOP SECRET \{DOG\}}$
 - $\text{TOP SECRET \{DOG\}} \geq \text{TOP SECRET \{CAT\}}$
- Odeljci omogućavaju nametanje principa “neophodno je znati”.
 - Bez obzira na ovlašćenja, omogućen je pristup samo onim informacijama koje je neophodno da znate.

- Strelice označavaju relaciju $\geq$.
- Nisu svi nivoi bezbednosti uporedivi, npr. TOP SECRET {CAT} prema SECRET {CAT, DOG}.

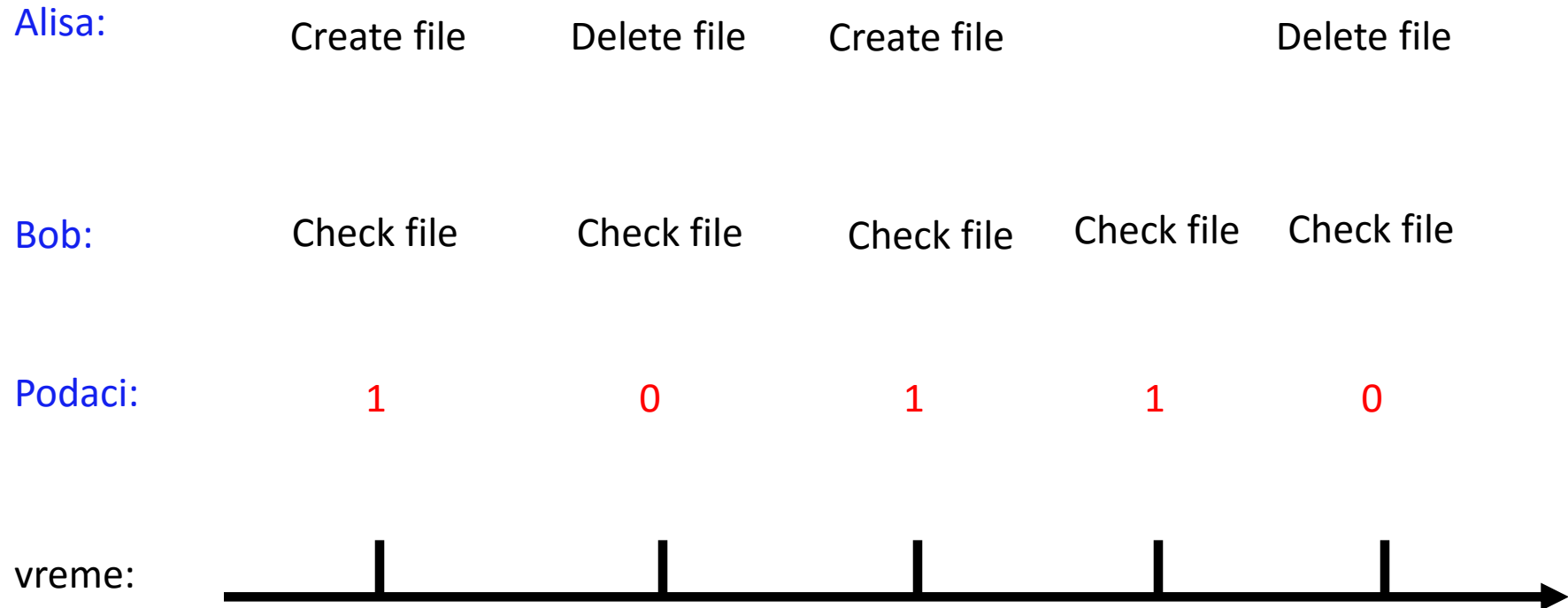

- MLS se može koristiti bez multilateralne bezbednosti i obrnuto.
- Ali, MLS skoro uvek uključuje multilateralnost.
- Primer:
 - MLS je primenjen za zaštitu medicinskih dosijea Britanske medicinske asocijacije (*British Medical Association*, BMA)
 - AIDS je TOP SECRET, a recepti su SECRET.
 - Šta je nivo bezbednosti lekova za AIDS?
 - Sve teži ka nivou bezbednosti TOP SECRET.
 - Narušava se svrha sistema!
- Umesto ovog pristupa koristi se multilateralna bezbednost.

- MLS je namenjen za restrikciju legitimnih kanala komuniciranja.
- Možda postoje i neki drugi načini za protok informacija.
- Na primer, resursi deljeni između različitih nivoa mogu prenositi neke informacije.
- **Tajni kanal:** “komunikacioni kanal koji nije predviđen od strane dizajnera sistema”.

- **Primer.**
 - Alisa ima TOP SECRET ovlašćenje, Bob poseduje CONFIDENTIAL ovlašćenje.
 - Pretpostavimo da je memorijski prostor fajlova deljen od strane svih korisnika.
 - Alisa kreira fajl FileXYZW ako želi da prenese informaciju “1” Bobu, i briše ovaj fajl ako želi da prenese informaciju “0”.
 - Svakog minuta Bob izlistava fajlove.
 - Ako fajl FileXYZW ne postoji, Alisa je poslala 0.
 - Ako fajl FileXYZW postoji, Alisa je poslala 1.
 - Alisa može na ovaj način da šalje TOP SECRET informacije Bobu!

- **Primer.**

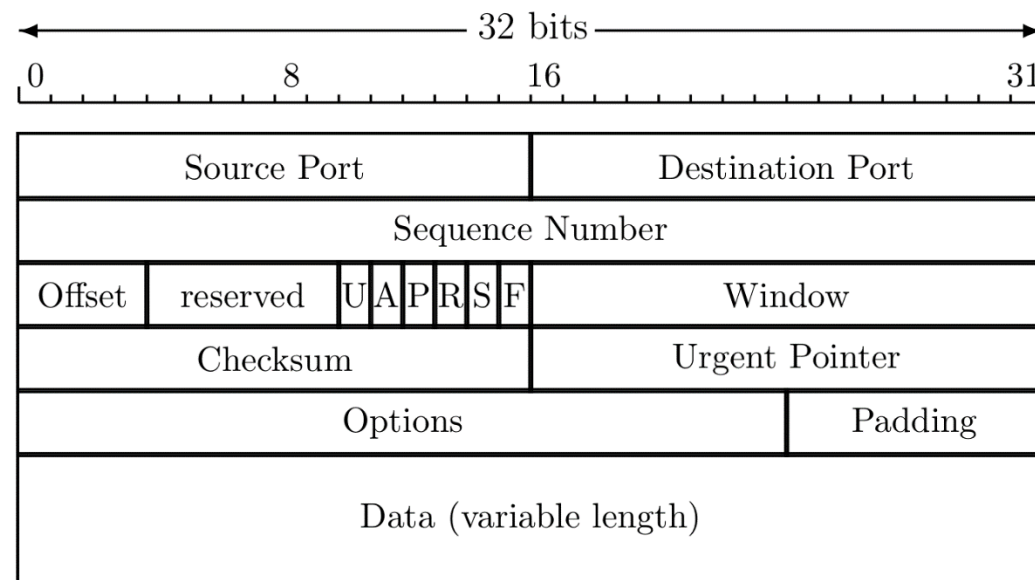

- **Drugi primer.**
 - Red čekanja za štampanje.
 - ACK poruke
 - Mrežni saobraćaj, itd.
- Kada tajni kanal postoji?
 - Predajnik i prijemnik dele neke zajedničke resurse.
 - Predajnik može da varira neka svojstva koja može da observira prijemnik.
 - Komunikacija između predajnika i prijemnika može biti sinhronizovana.

- Tajni kanali postoje gotovo svugde.
- Tajni kanal se lako eliminiše.
 - Pod uslovom da se eliminišu svi zajednički resursi i sve komunikacije.
- Gotovo je nemoguće eliminisati sve tajne kanale u bilo kom korisnom sistemu.
- DoD uputstvo: cilj je redukcija kapaciteta tajnog kanala na ne više od 1 bit/sekundi.
 - Ova preporuka znači da je DoD odustalo od eliminacije tajnih kanala!

- Razmotrimo 100MB TOP SECRET fajl.
 - Otvoreni tekst je smešten u TOP SECRET lokaciju.
 - Šifruje se sa AES uz pomoć 256-bitnog ključa, a šifrat se smešta na UNCLASSIFIED lokaciju.
- Pretpostavimo da smo redukovali kapacitet tajnog kanala na 1 bit po sekundi.
- Bilo bi potrebno više od 25 godina da bi informacije iz datog dokumenta iscurele tajnim kanalom.
- Ali, trebalo bi samo 5 minuta da iscuri 256-bitni AES ključ kroz isti tajni kanal!

- Praktični tajni kanal.

- Sakrivanje podataka u TCP “reserved” polju zaglavlja ili upotrebiti covert_TCP, alat za sakrivanje podataka u poljima: sequence number, ACK number ...

- Pretpostavimo sledeći upit jednoj bazi podataka.
 - Pitanje: Kolika je prosečna zarada profesora računarskih nauka ženskog pola na univerzitetu SJSU?
 - Odgovor: \$95,000.
 - Pitanje: Koliko ima profesora računarskih nauka na univerzitetu SJSU?
 - Odgovor: 1.
 - Specifične informacije se mogu dobiti iz odgovora na opšta pitanja!

Kontrola zaključivanja i istraživanja

- Npr, medicinski dosjei su privatni, ali su od velike važnosti za istraživanja.
- Kako učiniti informacije iz ovih dosjea dostupnim istraživačima a da se ne naruši privatnost?
- Kako pristupati ovim podacima bez mogućnosti izvlačenja specifičnih informacija?

- Izbaciti imena iz medicinskih dosijea?
- I dalje se mogu lako dobiti specifične informacije iz takvih “anonimiziranih” podataka.
- Isključivanje imena nije dovoljno.
 - Kao što se vidi iz prethodnog primera.
- Šta još treba učiniti?

- Kontrola dimenzije skupa upita.
 - Ne davati odgovor ukoliko je skup odgovora isuviše mali.
- N -ispitanika, $k\%$ dominatno pravilo.
 - Ne davati statistiku ukoliko se $k\%$ ili više rezultata izvodi iz N ili manje subjekata
 - Primer pitanje: kolika su prosečna primanja u susedstvu Bila Gejtsa?
 - Iz tog pitanja se na osnovu odgovarajućeg izbora N i k ne mogu odrediti primanja Bila Gejtsa.
- Randomizacija.
 - Dodavanje malog šuma podacima.
- Mnoge druge metode – nijedna nije zadovoljavajuća.

- **Robusna kontrola zaključivanja** možda nije ni moguća.
- Da li je slaba kontrola zaključivanja bolja od nepostojanja bilo kakve kontrole?
 - **Da**, redukuje se količina informacija koja curi, a time se i ograničava šteta.
- Da li je slaba kriptazaštita bolja od nepostojanja bilo kakve kriptazaštite?
 - **Verovatno ne**: bolje znati da nije sigurno nego...

- Predložio Alan Tjuring 1950. (dekriptor Enigme).
- Čovek postavlja pitanja drugom čoveku i računaru (ne videći ih i ne znajući ko je ko).
- Ako čovek (ispitivač) ne može da razlikuje ko je čovek a ko računar, kažemo da je računar prošao Tjuringov test.
- Zlatni standard veštačke inteligencije.
- Ni jedan računar do danas nije prošao ovaj test.

- CAPTCHA – *Completely Automated Public Turing test to tell Computers and Humans Apart.*
- U prevodu: potpuno automatizivani javni Turingov test za razlikovanje čoveka od računara
- *Automated* – računar generiše test i ocenjuje od odgovore.
- *Public* – program i podaci su javni.
- *Turing test* kaže ... – ljudi mogu proći test, ali mašine ne mogu.

- “... CAPTCHA je program koji generiše i ocenjuje testove ...”
- Paradoks – računar kreira i ocenjuje rezultate testa, koje ni sam ne može da prođe!
- CAPTCHA je dizajniran za restrikciju pristupa nekim resursima.
- CAPTCHA je koristan za kontrolu pristupa.

- Originalna motivacija: sprečavanje da automatizovani Web roboti pune glasačku kutiju za glasanje za najbolju školu iz računarskih nauka (MIT, CMU).
- Besplatni e-mail servisi – spameri koriste web robote u cilju otvaranja na hiljade email naloga
 - Yahoo mail itd.
- Sajtovi koji ne žele da budu automatski indeksirani od nekog pretraživača
 - ...

- Mora biti laka prepreka za većinu ljudi.
- Mora biti teška ili nesavladiva prepreka za prolaz automatizovanih sistema.
 - Čak i uz poznavanje CAPTCHA softvera.
- Poželjno je imati različite CAPTCHA testove.
 - Slepí ljudi ne mogu da prođu vizuelni test, itd.

Da li CAPTCHA postoji?

- Test: naći dve reči u ponuđenoj slici.
- Lako za većinu ljudi, teško za računare (OCR problem).

- Savremene vrste CAPTCHA.
 - Vizuelne:
 - kao prethodni primer,
 - mnoge druge.
 - Audio:
 - izobličene reči ili audio zapis,
 - ...

Qualifying question

Just to prove you are a human, please answer the following math challenge.

Q: Calculate:

$$\left. \frac{\partial}{\partial x} \left[4 \cdot \sin \left(7 \cdot x - \frac{\pi}{2} \right) \right] \right|_{x=0}$$

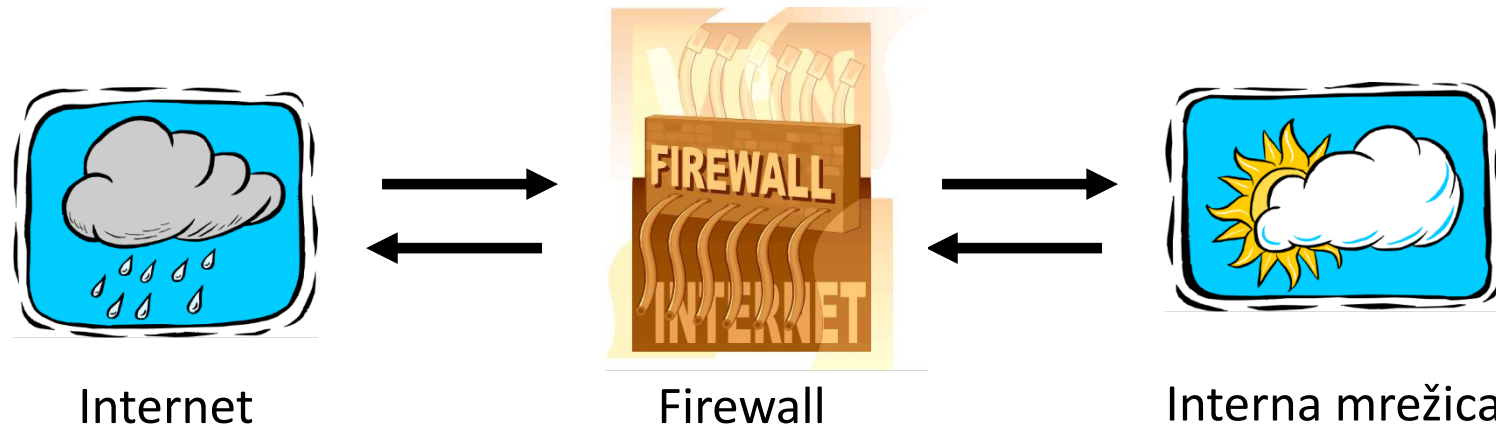
A:

mandatory

Note: If you do not know the answer to this question, reload the page and you'll get another question.

- Računarsko prepoznavanje izobličenog teksta je problem veštačke inteligencije.
 - Čovek ovo sa lakoćom rešava.
- Isto važi za izobličeni zvuk.
 - Čovek je dobar u rešavanju i ovog problema.
- Hakeri koji razbiju CAPTCHA bi rešili jedan težak problem veštačke inteligencije.
- Stavljanje hakerskih napora u korisnu funkciju!

- *Firewall* mora da odredi šta će se propustiti u internu i/ili šta će se dopustiti da iz nje izađe.
- Interna mreža se (ne)opravdano smatra bezbednom.
- Statistika: 80% napada iznutra.
- Kontrola pristupa za mreže.

- *Firewall* je sličan sekretarici.
- Da bi ste se sreli sa nekim rukovodiocem:
 - prvo kontaktirate njegovu sekretaricu,
 - sekretarica procenjuje da li je sastanak opravdan,
 - sekretarica filtrira mnoge zahteve.
- Želite da se sastanete sa predsednikom departmana univerziteta?
 - Sekretarica će izvršiti izvesno filtriranje.
- Želite da se sastanete sa predsednikom države?
 - Sekretarica će da izvrši značajno filtriranje!

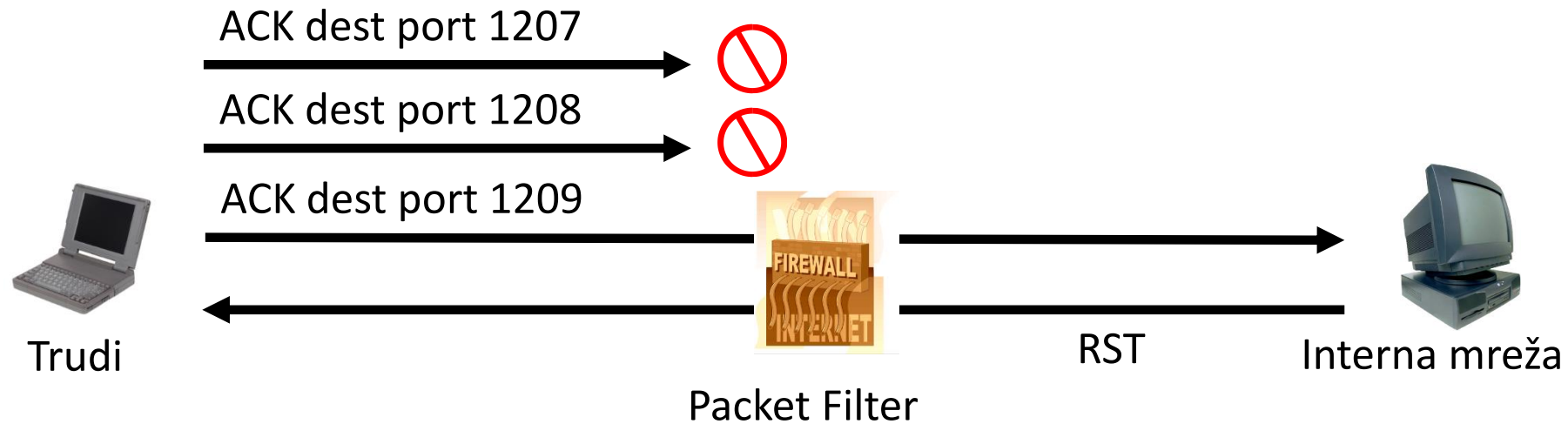
- Ne postoji standardizovana terminologija.
- Svi tipovi se zasnivaju na ispitivanju podataka u paketima do određenog nivoa protokola.
- Tipovi *firewalla*:
 - *packet filter* – radi na mrežnom sloju,
 - *stateful packet filter* – transportni sloj,
 - *application proxy* – aplikacioni sloj,
 - *personalni firewall* – bilo koji od tri prethodna dizajniran za pojedinačnog korisnika ili malu kućnu mrežu.

- Radi na mrežnom sloju, na relativno niskom nivou TCP/IP pprotokola.
- Administrator definiše pravila (najčešće).
- Filtracija se zasniva na:
 - IP adresi izvora,
 - odredišnoj IP adresi,
 - portu pošiljaoca (*source port*),
 - odredišnom portu,
 - *flag* bitovima (SYN, ACK, itd.),
 - definisanim pravilima za odlazne i dolazne pakete.

- Prednosti:
 - brzina,
 - efikasnost.
- Nedostaci:
 - Svaki paket se ispituje nezavisno (kontekst?)
 - Ne može da ispita TCP konekciju.
 - “Slep” za aplikacione podatke u kojima se danas upravo kriju mnogi virusi.

- Napadač šalje inicijalni paket sa setovanim ACK bitom, bez poštovanja protokola (prvi paket treba da ima SYN bit).
- Narušava TCP/IP protokol.
- ACK paketi prolaze kroz filter paketa *firewalla*.
 - Izgleda kao deo već uspostavljene konekcije.
- Na prijemnom hostu se detektuje problem i šalje se RST paket koji kaže pošiljaocu da završi konekciju.
- Napadač skenira otvorene portove kroz *firewall*, tako što šalje ACK na odabrani port, pa ako dobije RST paket, zaključuje da firewall propušta pakete u internu mrežu kroz taj port.
- Ako pak ne dobije RST paket, taj port je pod blokadom *firewalla* (nije otvoren) – **napad: TCP ACK scan**.

TCP ACK skeniranje

- Napadač zna da je port 1209 otvoren kroz *firewall*.
- *Stateful packet filter* može da spreči ovakve napade.
- Pošto ACK skeniranje nije deo uspostavljene konekcije.

- Dodaje stanja paketskom filtru – prati (analizira) tok konekcije.
- Radi na transportnom sloju.
- Pamti TCP konekciju i fleg bit.
- Može čak da pamti UDP pakete (tj., DNS zahteve).
- Prednosti:
 - Mogu da urade sve što mogu da urade filtri paketa i mnogo više od toga ...
 - Čuva informacije o tekućoj konekciji.
- Nedostaci:
 - Ne vide se aplikacioni podaci.
 - Sporiji je od paketskog filtra.
 - Zahteva dodatnu analizu podataka.

- *Proxy* je nešto što radi u vaše ime.
- *Application Proxy* posmatra i ulazne aplikativne podatke.
- Verifikuje da su podaci sigurni pre njihovog prihvatanja.
- Kreira novi paket pre slanja u internu mrežu.
- *Proxy* ima kompletan uvid u konekciju.
- Prednosti:
 - Kompletan pogled na konekciju i aplikativne podatke.
 - Filtrira loše podatke na aplikacionom sloju (virusi, Word makroi, ...)
- Nedostaci:
 - Brzina.

- Želimo da onemogućimo pristup lošim momcima.
- Prevenција upada je tradicionalni interes računarske bezbednosti.
- Autentifikacijom se vrši prevenција upada.
 - *Firewall* je jedan od oblika prevencije upada.
 - Odbrana od virusa, takođe.
 - Uporedivo je sa zaključavanjem vrata automobile.
- Ipak ne može se uvek sve sprečiti ...

- I pored prevencije upada, loši momci uspevacu da se probiju u sistem.
- Sistemi za detekciju upada – (*Intrusion detection systems* – IDS)
 - detektuju upade (pre, za vreme i posle),
 - tragaju za “neuobičajenim” aktivnostima.
- IDS je razvijen iz analize log fajlova.
- IDS je danas vrlo aktuelna oblast istraživanja.

- Ko je najverovatniji uljez?
 - Možda je neko spolja pošto je prošao *firewall*.
 - Možda je zlonamerni insajder.
- Šta uljez može da uradi?
 - Primeni dobro poznate napade.
 - Primeni varijacije dobro poznatih napada.
 - Primeni novi ili malo poznati napad.
 - Iskoristi sistem da napadne druge sisteme.
 - Itd ...

- Dve metode za detekciji upada:
 - IDS zasnovani na potpisu.
 - IDS zasnovani na detekciji anomalija.
- Dve osnovne IDS arhitekture:
 - Host-based IDS.
 - Network-based IDS.
- Većina sistema se može klasifikovati na ovaj način ...
 - Uprkos suprotnim marketinškim tvrdnjama!

- Monitoriše aktivnosti na hostu u cilju detekcije
 - Poznatih napada.
 - Sumnjivih aktivnosti.
- Namenjen za detekciju napada, kao što su
 - *Buffer overflow*
 - Zloupotreba (prekoračenje) privilegija
 - itd ...
- Ovi sistemi imaju malu ili uopšte nemaju mogućnost praćenja mrežnih aktivnosti

- Nadgledanje i analiza mrežne aktivnosti.
 - Poznati napadi.
 - Sumnjive mrežne aktivnosti.
- Dizajnirani da detektuju napade kao što su
 - DoS (*Denial of Service*)
 - *Network probes*
 - Formiranje malicioznih paketa
 - Itd ...
- Ovi sistemi imaju malu ili uopšte nemaju mogućnost praćenja napada na *host*.

- Greške u logovanju mogu ukazati na postojanje napada tipa kreiranja lozinki.
- IDS može da koristi pravilo “N pogrešnih logovanja u M sekundi” kao potpis.
- Ukoliko se detektuje N ili više neuspešnih logovanja u M sekundi, IDS upozorava na napad.
- Ovo upozorenje je specifično.
 - Administrator se upozorava da se sumnja na napad.
 - Administrator može da verifikuje napad (ili lažnu uzbunu).

- Neka IDS izdaje upozorenje kad god imamo N ili više pogrešnih logovanja u M sekundi.
- N i M se moraju tako postaviti da nema previše lažnih uzbuna.
- Ovo možemo uraditi na osnovu normalnog režima rada.
- Ako napadač zna N i M , može preduzeti sledeću strategiju: probati $N-1$ logova svakih M sekundi!
- U ovom slučaju, detekcija potpisa usporava napad, ali ga ne može sprečiti.

- Mnoge tehnike se koriste da bi se detekcija potpisa mogla obaviti što robusnije.
- Uobičajeni cilj je detekcija tzv. “skoro potpisa”.
- Na primer, ako je “oko” N pokušaja logovanja u “oko” M sekundi.
 - Upozoriti na mogući napad kreiranja lozinki.
 - Šta su razumne vrednosti za “oko”?
 - Mogu se koristiti iskustvo, statistika itd.
 - Mora se pri tome voditi računa da se ne poveća verovatnoća greške lažnog alarma.

- Prednosti detekcije potpisa:
 - Jednostavna
 - Detektuju se poznati napadi
 - Zna se koji je napad u igri u trenutku detekcije
 - Efikasni (za razuman broj potpisa).
- Nedostaci detekcije potpisa:
 - Baza potpisa mora biti ažurna
 - Broj potpisa ne sme biti prevelik
 - Mogu se detektovati samo poznati napadi
 - Varijacije poznatih napada se ne mogu uvek detektovati.

- Sistemi za detekciju anomalija tragaju za nobičnim i nenormalnim ponašanjem.
- Postoje barem dva izazova:
 - Šta smatrati normalnim za jedan sistem?
 - Koliko “daleko” od normalnog je nenormalno?
- Neophodna je statistika!
 - Srednja vrednost definiše normalnost.
 - Varijansa ukazuje koliko daleko je nenormalno ponašanje od normalnog.

- Kako meriti normalnost?
 - Mora se meriti u toku “reprezentativnog” ponašanja.
 - Ne sme se meriti u toku napada jer će u suprotnom i napad izgledati kao normalan!
 - Normalan je statistička srednja vrednost.
 - Mora se meriti i varijansa da bi postojala realna šansa za uspešnu detekciju.

- Nenormalno je relativno u odnosu na “normalno”.
 - Nenormalnost indicira mogući napad.
- Tehnike statističke diskriminacije:
 - Bajesova statistika.
 - Linearna diskriminaciona analiza (LDA).
 - Kvadratna diskriminaciona analiza (QDA).
 - Neuronske mreže, skriveni Markovljevi modeli, itd.
- Koriste se i moderne tehnike modelovanja, kao što su:
 - Veštački imunološki sistemi.
 - Mnogi drugi!

- Sistem se neprekidno menja, i sa njim se mora menjati i IDS.
- Statički sistemi preopterećuju administratore.
 - S druge strane IDS koji evolviraju čini mogućim da napadač polako ubeđuje IDS da je napad normalan!
 - Napadač pobedjuje jednostavnom strategijom “napreduj polako”
- Šta “nenormalan” stvarno znači?
 - Samo da postoji mogućnost napada.
 - Ne govori ništa konkretno o napadu!
- Kako odgovoriti na ovakve nejasne informacije?
- Detekcija potpisa nam govori egzaktno o kom napadu je reč.

- Prednosti:
 - Postoji šansa da detektuju nove vrste napada.
 - Mogu biti efikasni.
- Nedostaci:
 - Danas, se ne koriste sami za sebe.
 - Mora se koristiti zajedno sa sistemima zasnovanim na potpisu.
 - Pouzdanost nije jasna.
 - Podložan je napadima.
 - Detekcija anomalija indicira nešto neuobičajeno.
 - Nedostaju specifične informacije o mogućem napadu!

1. M. Stamp (2006): *Information Security*. John Wiley and Sons.

Pitanja su dobrodošla.